

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «СЕЛИГЕНЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(SELYGENENKO AND OTHERS v. UKRAINE)*

(Заяви №№ 24919/16 і 28658/16)

РІШЕННЯ

Стаття 1 Протоколу № 12 • Заборона відмовити заявникам брати участь у місцях їх фактичного проживання в інтернірованні особи (ВПО) • З урахування ситуації, що значно відрізняється від ситуації, що склалася в Україні, проживаючих з місцем своєї реєстрації в населенні, які можуть повернутися до України на місцевих виборах до заявників з огляду на недоброзвіщені винятку з правила щодо го реєстрації • Нездатність заявників їхніх нових громад під час вимушеного проживання, хоча така участь в ПЕО

СТРАСБУРГ

21 жовтня 2021 року

Рішення в справі набуде статусу остаточного рішення Конференції. Воно може підлягати редакції й

*Офіційними мовами Ради Європи є англійська та французька мови. Ця перекладна версія підтримки Проекту Ради Європи «Внутрішні переміщені особи» (https://www.coe.int/uk/web/kyiv/idps2-ukr). Він не є юридично зобов'язуючим для Європейського суду з прав людини та Суд не несе жодної відповідальності за його якість. Вищенаведене рішення містить Проект Ради Європи «Внутрішні переміщені особи» (https://www.coe.int/en/web/kyiv/idps2). З питань копіювання чи будь-якого перекладу в ком'юніті звертатися InternallyDisplacedPersons@coe.int

The official languages of the Council of Europe are English and French. This translation was commissioned with the support of the Council of Europe Project «Internally Displaced Persons» (https://www.coe.int/en/web/kyiv/idps2). It does not bind the European Court of Human Rights, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be reproduced for non-commercial purposes together with reference to the Council of Europe Project «Internally Displaced Persons». If you intend to use any part of this translation for commercial purposes, please contact: Internally.Displaced.Persons@coe.int

РІШЕННЯ В СПРАВІ «СЕЛИГЕНЕ

У справі «Селигененко проти України»
Європейський суд з прав людини (П'ята с
до складу якої увійшли:
Сіофр Лірі (Siofr Lévy),
Мартінш Мітс
(Martins Mits)
Ганна Юдківська
(Ganna
Yudkivska),
Стефані Вікторьом
(Stéphane Victor
Vikström), Івана Єліч (Ivana
Jelíč),
Арн Бієрсен (Arnfinn Bårdsen),
Маттіас (Matthias Guyomar), судді,
та Віктор (Victor Solovychuk), Секретар секції,
з огляду на:
заяви (№№ 24919/16 і 28658/16) Українці под
на підставі статті 34 Конвенції про
основоположних — Квообоеднці (я) лічотипи грома
України: пані Селигененко Олександр В'я
Анастасія Романівна, Свиридова Дар'я Ол
Євгенія Олександрівна (Хдзіквітня 2016 р
три заявниці) та 14 травня 2016 року (па
рішення повідомити— Уурряд) Укрроа їзнаия в(ид; алі
зауваження сторін;
після обговорення рзіам аз а2ч8и нвееприемсин я 2021 р
постановляє таке рішення, що було ухвал

ВСТУП

1. Ця справа стосується скарги заявниць з
12 до Конвенції про те, ащбїм шєсдєвнвл
виборах за місцем пїрхонжбовгаоннфактичноюни б
зареєстровані як внутрішньо переміщені о

ФАКТИ

2. Докладну інформацію про заявниць на в
додається. Вони мешкають у Києві. Пані Т
правову допомогу, прГєДєбїадвїяліанпані
М.О.Тарахкало, юристи Української Гельсї
людини, Київ. Інших трьох А.Зявниць пред
юрист із Регіонального центЕрвуантратва людини
паК Левін, юристи з Європейськюдїюницентру
Лондон.

3. Уряд представляв його ЛУщивнао, важєний,
Міністерства юстиції.

РІШЕННЯ В СПРАВІ «СЕЛИГЕНЕ»

4. Факти справи, надані за вказаними даними, а саме:
5. Заявниці мешкали відповідно в м. Криму та зареєстровані місця проживання в м. Київ (у межах юрисдикції Росії та початку реєстрації в Україні (2014 року) усі чотири особи (в тому числі і ті, які там як ВПО в різні дати вступили в Україну) вказали в таблиці, що відносяться до реєстрації в облік ВПО. Усі вони стверджували, що їхнє проживання розташоване в Україні відповідно до вказаної в їхніх документах адреси, що зазначено в їхніх документах про взяття на облік ВПО було за фактичного проживання в Україні.
6. Усі вони подали заяви про включення до участі в місцевих виборах у Києві, які в листопаді 2015 року, але ці заяви було відхилено, їхні відповідні місця проживання були в інших місцях.
7. 25 жовтня 2015 року Тетяна Шевченко, заявниця, скаржу до Центральної виборчої комісії, стверджує, що її виборче право було порушено, оскільки участь у місцевих виборах була відсутня.
8. Центральна виборча комісія згідно з п. 1 статтею 3 Закону «Про місцеві вибори» метою голосування на місцевих виборах має зареєстрованого місця проживання, оскільки з того, у відповіді була знайдена інформація про те, що Уряду територіях може бути встановлено контроль та конституційного порядку на парламент ухвалить рішення про проведення виборів. Терехова зможе реалізувати своє виборче право.
9. Усі чотири заявниці подали адміністративні відповідних місцевих судів Києва з вимогами включити їх до списку виборців. У різні дати суди першої інстанції, в тому числі Київський міський апеляційний суд, підтвердили апеляційному порядку (усі відповідні дані встановлено в таблиці, що додається).
10. Усі заявниці адміністративних позовів, що через це були змушені переїхати до відповідних місць їхнього проживання в Києві, вони були зареєстровані як ВПО, а в довідках про взяття на облік місця проживання розташовані в Україні зазначено, що вони мають право голосувати на майбутніх виборах, встановленим у статті 3 Закону. Вони також вважали, що оскільки вони проживали в Україні (в тому числі і ті, які вказали в своїх довідках про взяття на облік відповідних територіальних громад у цьому місці), то вони мають право голосувати на місцевих виборах. Закон «Про забезпечення прав і свобод громадян України»

РІШЕННЯ В СПРАВІ «СЕЛИГЕНЕ
осіб», якими їм було гуарванльговнвяхнов итбрарваох, наз оукч
в місцевих 24(нджвие) пункт

11. Суди першої інстанції, посилаючись
законодавство, описане нижче, повторили
місцевих виборах в Україні инадажітьсяс
«належать» до відповідних місцевих грома
відповідних виборчих округів. Проживання
місцев виборчого округу та її «належність»
підтверджується її зареєстрованим місцем
паспорті. Суди зазначили, що оужна особ
пересування та вибору місця проживання,
зобов'язана зареєструватися за новим місцем
інформацію має бути занесеної до її пасп
тимчасове місце проживання вказано у ві
взяття на облік ВПО, але це місце про
зареєстровано паспорті. Відповідно до Закону «
(див. відповідні 14ст15жвжнв), в оубки, а хякі
денввборів перебували в виборчому округу за
виборчою адресою, не можуть брати участь
проживання та виборчі адреси заявниць бу
Донецьку відповідно. Тому вони не могли
виборах у Києві. Отже, їхні адміністратив

12. Апеляційний суд повторив аргументацію
та наголосив, що належність територіальної
громади та його проживання в межах цієї
зарєстрованим місцем проживання такого г
апеляційний суд знає місце проживання осо
паспорті, має ключове юридичне значення
щодо можливості включення особи до вибо
зарєстроване місце проживання виборця ви
адресу. Суд одвік у щовизаявники не «на
відповідних територіальних громад Києва
зарєстрованого місця проживання, а отже
на місцевих виборах у цих громадах. Рішення а
остаточним яггаинводідьшому оскарженню.

ВІДПОВІДНА НОРМАТИВНА БАЗА ТА ПРАКТИКА

I. НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПРАКТИКА

A. Конституція України 1996 року

13. Відповідно до стаття 70 Конституції України, які досягли вісімнадцятого судом було визнано недієздатним.

B. Закон «Про місцеві вибори в Україні» (з 2020 року)

14. Стаття 3 Закону передбачає, що належна територіальна одиниця територіальної громади визначається наявністю зареєстрованого в її території жителя громадянина, його/її громадянство та зареєстровані підтверджуються відомостями в його/її на

15. У частині 3 статті 30 Закону йдеться про

«3. Виборець, який проживає в населеному пункті, в якому він проживає, участі у місцевих виборах

Положення статті 7 Закону України «Про Деякі виборці» не застосовується на місцевих виборах

C. Закон «Про Державні вибори» (з 2017 року)

16. Відповідно до частини 3 статті 7 місце може бути тимчасово змінене місцем проживання виборця

17. Відповідно до частини 2 статті 8 Закону визначається за зареєстрованим місцем проживання відповідно до Закону України та вільний вибір місця проживання в

18. З ухваленням Виборчого кодексу у 2019 році (нижче) статтю 7 Закону було доповнено якої були аналогічними до положень, що «Про місцеві вибори» ще й дивитися передбачали, тимчасова зміна місця голосування не за виборах.

19. Крім того статтю 8 Закону було доповнено яка передбачає таке:

«За зверненням виборця може вказати іншу адресу виборця, ніж визначену відповідно до ча

Д. Закон «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» 2004 року

20. Відповідно до статті 10 цього Закону, якщо громадянин має зареєстроване місце проживання, повинен мати документи до відповідного органу державної реєстрації, що мають більше одного зареєстрованого місця проживання, в яких вона хоче зареєструвати як офіційну адресу проживання.

Е. Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» 1997 року

21. Відповідно до статті 15 цього Закону, територіальні громади (що є найменшими територіальними одиницями місцевого самоврядування) можуть бути об'єднані в добровільні територіальні громади (ініціативні центри).

Ф. Закон «Про забезпечення прав і свобод переміщених осіб» 2014 року (Закон про

22. Відповідно до статті 2 цього Закону, це означає особу, яка має право на постійне місце проживання, змушена була покинути своє місце проживання внаслідок воєнних дій, збройних конфліктів, тимчасової окупації, насильницького порушення прав людини та надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

23. Відповідно до статті 5 цього Закону, довідка про місце проживання її власника повинна бути зазначена в статті 1 цього Закону.

24. Стаття 8 цього Закону гарантує ВПО право на постійне місце проживання в Україні згідно з редакцією 2014 року: «Внутрішньо переміщена особа реалізує своє право на постійне місце проживання в Україні шляхом зміни місця голосування згідно з частиною 3 статті 10 цього Закону».

25. З ухваленням Виборчого кодексу України (2019 року) (нижче) положення статті 3 цього Закону України «Про державний реєстр виборців» було замінене новим порядком, введеному законом».

Г. Закон «Про забезпечення прав і свобод у режимі тимчасово окупованій території»

26. У чинитиметься 8 цього Закону передбачено, що в окупованій території будуть проводитися вибори або

Н. Постанова Верховного Суду від 25 липня 2018 року К/9901/17330/18

27. Позивачка в цій справі оскаржила відведення Державного реєстру виборців на місцевих виборах, які мали фактичного проживання як ВПО (де вона оскаржила рішення Касаційний адміністративний суд (який виходить до Верховного Суду) у своєму рішенні підтримав висновок, що факт «належності» особи до певної території підтверджується зареєстрованим місцем проживання, зазначеним у її паспорті; суд дійшов висновку, що це місце проживання, з огляду на ключове юридичне значення для врегулювання виборів, щодо включення особи до списку

І. Виборчий кодекс України 2019 року

28. 19 грудня 2018 року Рада Європи прийняла рішення, в якому вимагає від України виконання положень Виборчого кодексу (набув чинності 2020 року) і зобов'язав її згаданих вище правових актах (див. пункт 17, 180 к. 25 м. 1). Державний реєстр виборців ВПО брати участь у місцевих виборах зареєстрованого місця проживання в паспорті

II. МІЖНАРОДНІ ДОКУМЕНТИ

А. Рекомендація 419 (2018) Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи «Виборчі права на елементи успішної інтеграції мігрантів у муніципальні структури Європи»

29. У Рекомендації йдеться про таке:

«1. У контексті масової міграції, яка нині відбувається внаслідок політичних, гуманітарних та економічних причин, зокрема внаслідок військових конфліктів, чимраз найбільш (абсолютно) переважає в регіонах, залишаючи власні країни, з огляду на ефективну політику інтеграції в усередині виборчі структури — це важливий початок успішної довгострокової інтеграції, оскільки вона дозволяє ВПО активно брати участь у громаді.

2. Попри те, що ВПО часто позбавлені громадянства, вони стикаються з правовими та практичними проблемами, які не відповідають міжнародним стандартам та кращим практикам, що сприяють їхній політичній участі. Зокрема, важливо, щоб ВПО мали можливість брати участь у місцевих виборах, де вони віддають власний голос на місцях.

РІШЕННЯ В СПРАВІ «СЕЛИГЕНЕ»
важливе значення вщодо усіх широчин парламенту їхньої

4. Конгрес визнає відповідальність муніципаліт і неграції, участі та недискримінації ВПО та за ними та місцевими жителями.

6. На цьому місці акцентується увага на практиці щодо виборчих прав ВПО на місцевому рівні Комітету міністрів члени Комітету зупреждають ідею щоб:

- вимоги щодо місця проживання не впливають на виборчих прав, зокрема щоб проживати в будинку належними для того, щоб в ВПО не було жодної людини попереднім виборчим округом та їхнім поточним без надмірних ризиків або зат

- законодавчі норми не вимагали від ВПО обирати виборчих прав та правом на отримання статусу ВПО

В. Рекомендація Рес (2006) 6 Комітету міністрів державам щодо внутрішнього переміщення

30. У цій рекомендації Комітет з 15 травня 2006 року, ідеться про таке:

«Комітет міністрів . . .

з огляду на те, що державам Рад Європи не може повною мірою скористатися своїми правами, свої будинки або інші місця проживання, зокрема щоб збройного конфлікту, повсюдних проявів насильства природних або техногенних катастроф, без переміщення державних кордонів;

визнаючи, що внутрішні переміщені особи мають певні потреби їхнє переміщення;

рекомендує урядам в разі надзвичайних ситуацій законодавства та практики щодо внутрішнього переміщення керуватися т

2. Внутрішньо переміщені особи не повинні зазнати їхнє переміщення в жити належних і ефективних заходів для забезпечення рівного ставлення серед а також до них так інше. Як тільки виникнуть розглянути питання щодо особливого поводження особами з огляду на їхні потреби.

9. Держави повинні вжити належних правових і щоб внутрішньо переміщені особи могли реалізувати своє голосувати на національних, регіональних або гарантувати відсутність перешкод у практичній

С. Кодекс належної практики у виборчих сп

31. Цей документ, рухивеайлсєнжюйо Єво місією деомкратію через право (Вієнпелцеїнясрєнкїай ксоеміїсі (5-6 липня у2)00та рюкданий до Парламентської Європи 6 листопада 2002 року, містить кевимог до місця чпарсгжіваннюял одлюяв аунні та вис кандидатури на виборах:

«с. Ценз осілості:

i. може буптановлена вимога щодо місця проживання

ii. місце проживання в такому разі тлумачиться як

iii. ценз осілості щодо громажд,яно кврїтм някв лдовя тучаяст в місцевих аїбоврїбюракальн

iv. не обхїдна тривалїєстїмаєпрюєкрїєвнщувати шести м більш тривалий термін може встановлюватися ви національних меншин; . . . »

32. У Пояснювальній сду поивкілдаїд едноо Кгоадкеек:

«с. -т Рете, на право обирати та/ або бути обрани вмоги щодо місця проживання, а місце проживання звичного проживання. Щодо участі в місцевих і умови, пбоачкєрїїдперїод проживання не перевищує вимога щодо місця рпрїжївїарїяцїсоеу пєагального права; установлення ж тривалїшого строку при національних меншин. З їншоьг опрбаовкоу, обїаргаатїю їдєр навіть бути обраним своїм громадянам, що живуть може за деяких обставин портїзв олдїтїр одїа дїяноєтїжїов а надається за етнічною ознакою. Можна передбачити основним мїюєтїю проживання, якщо він/ вона регуля місці, що, наприкдадї заровїїдогчуоїї сплату місц Зрозумїло, що в такому разі не допускається р місцем проживання.

Свобода переасдїявнунїаєгїаоїм уасїтеїк окрїїїхне право б коли до неї—пднерву тїрїаєвнїєз якого не можливі демократичні вибори. —Ук овлїїнїаєк оївїх б увлїїа дєрїа мїще проти влаєдоїїлюїнїї нїдїагїаовїаїмїмїожлївїєстїє вважатися такими, що проживають у колишньому мї

ПРАВО

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

33. З огляду на схожість предмету заяв, заяви та розглянути їх спільно в одному р

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 1 ПРОТОКОС ДО КОНВЕНЦІЇ

34. Заявниці скаржилися на підставі статт Конвенрцоїїте, що їм не дозволили брати уча у Києві, де вони були зареєстровані як В таке:

РІШЕННЯ В СПРАВІ «СЕЛИГЕНЕ»

що належать до місцевої громади в Києві. Тоді як заявниці не можуть реалізувати це

40. Заявниці заявляють, що належать до безпрецедентно захищеної групи, а зляканої вимагає від Уряду особливих заходів для забезпечення їхніх виборів. Тому, на їхню думку, різниця зазнали, у менш об'єктивній оцінці.

2. Доводи Уряду

Уряд стверджував, що відповідно до чинного мали права голосувати на місцевих виборах місця проживання. Отже, ставлення до заявників деякого громадянина України, поза межами зареєстрованого місця проживання, що заявниці не скаржилися на інше, а радше — на те, що є такою ж групою, як і інші, які проживають поза межами зареєстрованого місця проживання. Вразливою групою, яка відповідно до пріоритетного ставлення та позитивної дискримінації

3. Оцінка Суду

(а) Загальні принципи

42. Суд повторює, що стаття 14 Конвенції про дискримінацію в користуванні «правами та свободами» [Конвенції], то стаття 1 Протоколу № 12 «була передбачена законом право». Отже, заявники не порушили дискримінацію (див. рішення в справі *Фінці проти Боснії та Герцеговини* (*Bošić v. Bosnia and Herzegovina*) [ВП], №№ 27996/06 та 34836/06, п.

43. Термін «дискримінація», використаний у статті 14, використаний в Протоколі № 12. Суд повторює різницю у сфері поширення цих положень, статті 1 Протоколу № 12 є ідентичним значенням (див. пункт 18 Пояснювальної доповіді до статті 14, що склалося в судовій практиці за статтею 14 того ж терміна в статті 1 Протоколу № 12 рішення в справі «Зорніч (Zornić) проти Боснії та Герцеговини» (*Zornić v. Bosnia and Herzegovina*), № 3681/06, п. 27, 15 липня 2018 р.

44. Для того, щоб встановити дискримінацію за статтею 14, має бути відмінність у поводженні з заявниками порівняно з іншими в аналогічних або порівнянних ситуаціях. Рішення в справі «Молла Салів проти Греції» (*Molla Saliv. Greece*) [ВП], № 20452/11343, 19 грудня 2018 р., посланнями, та рішення в справі «Д. Г. Республіки проти Чехії» (*D. H. and Others v. the Czech Republic*) [ВП], № 57325/00 п. 751, ЄСПЛ V 2000 Право не зазнавати дискримінації порушується, коли держави без об'єктивних

РІШЕННЯ В СПРАВІ «СЕЛИГЕНЕ
обґрунтування н-рі зснтоамвулядв сясюспб, чие ст
суттєво відрізняється. Тому ораджрона дис
позитивніяззаяонбня Договірних держав про во
відмінності між особами або групами, о
відрізняють *mutatis mutandis*, ивр ішення в справі «Беркман
Росії *Berkman (v. Russia)*, № 46712/15, 202049, , 1з гру
подальшюшашнями).

45. Зрештою Суд зазначає, що держава
відповідальність, якщо дискримінація, що
результатом нездатності держави гаранту
викладені в Конвенції, гв іди *videndum* в ст. 14.
Якщо зрлядати це питання відповідно до ст.
Конвенції, таке порушення з боку держави
якого передбаченого законом права» (ріше
Боснії та Герцеговини *Varadije v. Bosnia and Herzegovina*), №
30100/18, п. 50, 29 жовтня 2019 р.).

(b) Застосування цих принципів до цієї справи

46. Суд зазначає, що не було заперечень
мали загальне право, встановлене Конст
голосувати), і лщо з *zastupnik* и дві до і *videndum* для
цього конституційно і зовище а) ва С(удивне пубнакчта
причин вважати інакше.

47. Не було заперечень також щодо того,
голосу на місцевих виборах так *zastupnik* и ж мій
буьд кою іншою особою, яка проживає поза
проживання.

48. За українським законодавством вимога
виборців на місцевих ви *zastupnik* и нсебхп едрнеоді ба
тривалості проживання *zastupnik* и нсебхп едрнеоді ба
певному виборчому окрузі повинно бути оф
відповідних рішень адміністративних орга
таке розуміння внутрішнього законодавств
як зазначив Верховний Суд і *zastupnik* и нсебхп едрнеоді ба
судами нижчої інстанції в справі, подібн
пун *zastupnik* и нсебхп едрнеоді ба
особи, має ключове значення *zastupnik* и нсебхп едрнеоді ба
включення *zastupnik* и нсебхп едрнеоді ба
воно є підтвердженням того, що ця особ
місцевої громади, а отже, до виборчого
громаді.

49. Отже, національне законодавство *zastupnik* и нсебхп едрнеоді ба
момнт, чітко передбачали, що особи, які
місця *zastupnik* и нсебхп едрнеоді ба
де вони фактично проживають, не можуть
виборах, нез *zastupnik* и нсебхп едрнеоді ба
те, що участь ВПО в місцевих виборах бу
Закону про ВПО, ця стаття передбачала, щ
у місцевих виборах «шляхом зміни місця
виборчої *zastupnik* и нсебхп едрнеоді ба

РІШЕННЯ В СПРАВІ «СЕЛИГЕНЕ»

повністю узгоджене з відповідним законодавчим актом, яке послідовно передбачало, що згадана адреса не застосовується до місцевих виборів (вище). Тому, як стверджував Уряд, на прі питанні не ставилися жодні інші питання, і ті, хто проживали поза зареєстрованим місцем проживання, брали участь у місцевих виборах свого фактичного місця проживання. Проте відмова від цього, чия відповідність встановлюється, може бути протиприродно до *mutandis*, рішення в справі «*Thlimmeros v. Greece*» [ВПЗ 4369/97, п. 144]. ЄСПЛ раніше визнав, що загальна політика непропорційно шкідливі наслідки для певних осіб дискримінаційним, незалежно від того, чи на цю групу осіб діє яка потенційно суперечить результату фактичної ситуації. Г. та інші проти Чеської Республіки», згадані вище.

50. Тож питання полягає в тому, чи перебування істотно іншої групи осіб потребувало ставлення до них у фактично рівне становище з іншими групами при реалізації права голосу на місцевих виборах національним законодавством.

51. Суд бере до уваги умови, в яких перебувають особи, з огляду на те, чому їм має бути дозволено зберегти місце проживання відповідно в Криму та Донецьку області, ризикують втратити статус ВПО в разі зміни місця проживання (див. вище). п. ун. 11. Дійсно, заявниці опинилися в ситуації, яка явно відрізняється від тих осіб, які мобільні групи населення, оскільки вони зареєстровані в місцях проживання, а в місцях проживання проводяться місцеві вибори на території, на якій перебувають. Уряду (див. вище). Тому, попри положення ВПО (див. вище) щодо права участі у місцевих виборах без зміни своєї місцевості, виключно із зареєстрованими місцями проживання на момент (див. вище) ун. 11.

52. Наведені умови перебування вказують на те, що заявниці та інші ВПО, перебували в ситуації, що істотно відрізняється від інших громадян, які проживають за місцем своєї постійної місцевості проживання у місцях виборів. З цього виходить, що було несправедливо вимагати, щоб поставити заявницькі претензії, щоб вони могли ефективно користуватися своїми національними правами (правом виборів), на місцях виборів, задля уникнення дискримінації щодо них.

53. Суд повторює, що в Європі є безліч систем виборчих систем і безліч історичному розвитку, так улюбленої думкою, і кожна держава має відповідати з і

РІШЕННЯ В СПРАВІ «СЕЛИГЕНЕ демократичним баченням (див. рішення в Сполученого *Hirst v. United Kingdom*) ((№ 2) [ВП], № 74025/01, п. -БХ). ЄСПЛ же, 30 листопада 2005 року розклавши широкую свободу розсуду в цьому

54. Суд зазначає, що Уряд доклав зусилля до ВПО, ухваливши спеціальний Закон про ВПО (вище), який мав гарантувати, зокрема, права виборця. Проте Закон про ВПО на той момент не подальшими поправками до відповідного закону про вибори, яке зобов'язувало громадян «належати до місцевої громади» (вище), у результаті чого заплановану гарантію цих обставин вимогу «належності» до місцевої громади безсумнівно, є законною як така, можна вважати одним способом: а саме шляхом проживання в межах відповідної місцевої громади. З цього про випливає, що було альтернативних способів довести, що заявник інтегрована до місцевої громади та «належить» до неї. Ухвалення Закону про ВПО як виявляється у рідкісних умовах з іншими особами щодо реалізації виборів.

55. Як наслідок, попри те, що вони проживали в місцевості (або навіть довше), сплачували місцеві податки та користувалися місцевими послугами (вище) отже, були долучені до повсякденних проблем громади та мали доглядати за нею (див. і порівняйте, рішення в справі «Сітаропулос проти Греції» (*Sitaropoulos v. Greece*) [ВП], № 42202/07,

п. 79, ЄСПЛ 2012), вони не мали можливості бути включені до списку виборців у своїх справах своїх нових громад упродовж періоду своїх постійних домівках, попри те, що це було важливим елементом в інтеграції (вище). ВПО (див. рішення в справі «Сітаропулос проти Греції» (вище))

56. Суд зазначає, що пізніше до відповідного закону внесено поправки, які на запит виборця дозволяють йому виборчої адреси до зареєстрованого місця проживання. ВПО домагатися включення до списку виборців (див. рішення в справі «Сітаропулос проти Греції» (вище)). Однак ці поправки було внесено чотири роки після оскаржуваних подій, тоді як заявник був уже покійним.

57. Загалом, Суд вважає, що, не зваживши на заявника у той момент, влада піддала здійснення їхнього права голосу на місцевих виборах внутрішньому законодавству.

58. Отже, було порушено статтю 14 та 23 Конвенції

РІШЕННЯ В СПРАВІ «СЕЛИГЕНЕ»
III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

59. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або внутрішнє право відповідної Високої Договірної частини, Суд, у разі необхідності, справедливо сатисфакцію».

A. Шкода

60. Пані Терехова вимагала 25 000 євро (моральної шкоди). Три інші заявниці про компенсацію моральних шкоди Суд визнає потрібну.

61. Уряд вважає, що Конвенцію порушено немає бути відхилено.

62. Суд вважає справедливим присудити кожній заявниці по 500 євро як компенсацію моральної шкоди якого податку не сплачено.

B. Судові та інші витрати

63. Пані Терехова вимагала 8 700 євро як інші витрати, понесені під час провадження обліку робочого часу своїх представників.

64. Інші три заявниці вимагали по 800 євро (ГВР), а також 683,06 євро (еквівалент українських гривень (еквівалент 2 041,7 представництвом у Суді. Вони надали кілька годин свого адвоката і не представили рахунків витрат).

65. Уряд заявив, що доказів того, що заявники не обґрунтованості цих витрат.

66. Відповідно до практики Суду заявники не отримали компенсацію судових витрат, але такі витрати були фактичними — й неминуче обґрунтованими. Суд також зазначає, що в Регламенту Суду про справедливу сатисфакцію бути деталізовано та наслідком відповідей підтверджувальними документами або довідками. Палата може відхилити вимогу повністю або частково в справі «Малік Бабаєв *Malik Babayev* (Azerbaijan), № 30500/11, пр.)» (197) і в справі «Мера *Merabishvili* (Georgia) [ВП], № 72508/13, п. 372, 28 листопада 2017 року» (197) вимагати компенсацію витрат за переклад вважає, що переклад цих документів був необхідним (див. рішення «Аліва *Aliva* (Georgia) проти Азербайджану» (197)).

РІШЕННЯ В СПРАВІ «СЕЛИГЕНЕ
(Allahverdiyev v. Azerbaijan) , № 49192/08, п. 71, 6 березня
«Сакіт Західов пр Sakit Zahidov v Azerbaijan) жанлы» (№
51164/07, п. 70, 12 листопада 2015 р.).
в і д ш к о д с у в д а н н я ш и ж в и т р а т .

С. П е н я

67. Суд вважає за належне призначити пеню за
позичкової ставки Європейського центрального банку
бути додано три відсоткові пункти.

З А Ц И Х П І Д С Т А В С У Д О Д Н О Г О Л О С Н О

1. В и р і ш у є о б ' є д н а т и з а я в и .
2. О г л о ш у є п з р а я в н и я т н и м и .
3. П о с т а н о в л я є , щ о б у л о п о р у ш е н о с т а т т ю 1
К о н в е н ц і ї .
4. П о с т а н о в л я є , щ о :
  - (а) у п р о д о в ж т р ь о х м і с я ц і в і з д а т и н а б у т
о с т а т о ч н о г о в і д п о в і д н о д д е р ж и в л я у 2 с т а
в і д п о в і д а ч п о в и н н а з а п л а т и т ь и я к о ж н і м і є і н с
м о р а л ь н о ї ш к о д и с у м у в 4 5 0 0 є в р о (ч о т
щ о р а з о м с к л а д а є 1 8 0 0 0 є в р o (в і с і м н а д
б у т и к о н в е р т о в а н а в н а ц і ї д н а в і в д а ч в а л ю т у
к у р с о м , щ о д і є н а д е н ь г а з д і о й с а н к ц і о н ь ю п л у а
б у д ж о г о п о д а т к у , щ о м о ж е б у т и н а р а х о в
(b) і з м о м е н т у з а к і н ч е н н я з а з н а ч е н о г о т р
м о м e n t y о с т а т о ч н о г о р о з р а х у н к у н а
н а р а х о в у в а т и м в і д с я т п р o с т и т ь p l e і n t e r e s t
г р а н и ч н о ї к о з а в ж и в Є в р о п е ї с ь к о г о ц е н т р
б а н к у , я к а д і я т и м е в п е р і о д н е с п л а т и ,
т р и в і д с о т к о в і п у н к т и .

5. В і д х и л я є р е ш т у в и м о г з а я в н и ц ь щ о д о с п р

У ч и н е н о а н г м о ї с ь к о а п о в і д о м л е н о п и с ь м о в

2 0 2 1 р о к і у д в о д н о
п у н к т і в 2 і 3 п р а в и л а 7 7 Р е г л а м e n т у С у д у .

{ підпис_р_2 }

В і к т о р С о л о в е й т ч и к
С е к р е т а р

С і о Ф р а Л і р і
Г о л о в а

РІШЕННЯ В СПРАВІ «СЕЛИГЕНЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

ДОДАТОК

Ім'я заявниц	Рік наро	Зареєстрова проживання з дата переїзд ВПО	Номер від виборчої	Назва суду інстанції в його рішен адміністра позовом за	Дата рішення Апеляційного в справі з
Селигененко Олександра	1986	Севастополь, 2015 року	800537	Оболонський суд міста Ки жовтня 2015	24 жовтня 20
Мартинюк Анастасія Радівна	1990	Севастополь, 2014 року	800586	Печерський р суд міста Ки жовтня 2015	23 жовтня 20
Свиридова Олександра	1985	Алупка, квітень	800587	Печерський р суд міста Ки жовтня 2015	24 жовтня 20
Тереховська Олександра	1948	Донецьк, 21 липня 2014	800064	Голосіївський суд міста Ки листопада 20	15 листопада